

## พระด้วยกัน

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรมเพราะเราพร้อมลงอุโบสถสามัคคี อุโบสถสามัคคีธรรม  
สิ่งที่มีมันจะเป็นสังฆธรรม เห็นไหม มันต้องคนได้รับการอุปสมบทมาเหมือนกัน ถ้าอุปสมบทมา  
เหมือนกัน เห็นไหม ถ้าพูดถึงคนเราต่างกันด้วยศีล ถ้าต่างกันด้วยศีลนะเป็นนานาสังวาส เขา  
ร่วมอุโบสถไม่ได้ การร่วมอุโบสถไม่ได้ เขาต้องต่างคนต่างลงอุโบสถ แต่อันนี้เราลงอุโบสถ  
รวมกันก็ได้เพราะเราบวชมาด้วยความสมบูรณ์ในทางศีลในทางธรรม

ในทางศีลทางธรรมนะ เราบวชมาเป็นสมมุติสงฆ์ สมมุติสงฆ์โดยอุปัชฌายะ อุปัชฌายะ  
ยกเข้ามาแล้วนี่เราเป็นสงฆ์ ถ้าเราเป็นสงฆ์ เห็นไหม อุโบสถสามัคคี เรามาลงอุโบสถสามัคคีแต่  
เราต้องฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพราะหัวหน้าเป็นผู้ที่รับผิดชอบ ถ้าหัวหน้าเป็นผู้ที่รับผิดชอบนะ  
เขาเรียกว่าอบรม อบรมบ่มเพาะให้นักบวชให้อยู่ในหลักการ ให้นักบวชอยู่ในศีลในธรรม  
นักบวชจะเร็วๆ ร้อนๆ ไม่ได้

ถ้านักบวชเร็วๆ ร้อนๆ ดูลิ เวลาเด็กพิเศษ เห็นไหม เด็กพิเศษเพราะมันเป็นเด็กพิเศษ  
เพราะว่ามันเกิดมาผิดปกติ ถ้าเด็กพิเศษแล้วนี่เขาต้องดูแลเป็นพิเศษ ถ้าเด็กพิเศษนั้นมันเป็น  
เรื่องของเด็กพิเศษ แต่ถ้าเป็นปกติ เห็นไหม เด็กพิเศษเขาเรียนมาแล้วนี่ ถ้ามันเข้ามาใน  
สังคมได้ ทำงานได้ ด้วยความทุ่มเทของผู้ที่อุปการะ เพราะพ่อแม่เขาดูแลของเขาอย่างนั้น ถ้า  
พ่อแม่เขาดูแลของเขา เขาฟื้นฟูของเขา จนกว่ามันจะรับผิดชอบได้ ถ้ารับผิดชอบได้ชีวิตของ  
เขา เขาจะต้องดำเนินชีวิตของเขาต่อไป นั่นพูดถึงเป็นเด็กพิเศษ

แต่พระพิเศษมันไม่มี ถ้าพระพิเศษๆ มันไม่มีหรอก พระที่เขาจะยอมรับกันได้ เขา  
ยอมรับกันได้เพราะพระที่มีคุณธรรม เห็นไหม เราบวชกันมาแล้วเราเสมอกันโดยศีล ไม่มีใคร  
พิเศษ เสมอกันเท่ากัน ถ้าเสมอกันเท่ากันมันต้องอยู่ในศีลในธรรมเท่ากัน มันจะมีใครพิเศษไม่  
มี ถ้ามีเด็กพิเศษ เด็กพิเศษนั้นมันเด็กเพราะมันเป็นการบกพร่อง แต่นี้ถ้ามันบวชมาแล้ว บวช  
มาเป็นพระมันสมบูรณ์ในความเป็นพระ ถ้าสมบูรณ์ในความเป็นพระอยู่ด้วยความเป็นพระ  
เห็นไหม

ถ้าเป็นพระจะลงอุโบสถสามัคคีได้ ถ้าพิเศษมันลงอุโบสถสามัคคีไม่ได้ เช่น เวลาเขาเป็นอาบัติ ถ้าอาบัติขึ้นมามันก็ต้องแยกออกไป ถ้าแยกออกไปแล้วนี่เขาต้องอยู่กรรมของเขา อยู่กรรมของเขาแล้วเขาต้องอยู่ปริวาสของเขา อยู่มานัตของเขา เสร็จแล้วเขาถึงอัphanายกกลับเข้ามาทั้งหมดถึงจะเป็นภิกษุเท่าเสมอกัน ถ้าเท่าเสมอกันนะ การประพฤติปฏิบัติต้องเหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติจะแตกต่างกันได้อย่างไร ถ้าการประพฤติแตกต่างกัน เห็นไหม นานาสังวาส ภิกษุจะต่างกันโดยศีล ถ้าต่างกันโดยศีลแล้วเห็นไหมนะ มันจะลงอุโบสถสามัคคีกันไม่ได้ ก็ต้องแยกลงอุโบสถสามัคคีถึงเป็นนานาสังวาส

ภิกษุจะเป็นนานาสังวาสเพราะถือศีลต่างกัน เพราะความเห็นต่างกัน แต่ถ้าความเห็นมันต่างกันมันต้องแยกออกไป เห็นไหม แต่ถ้าจะอยู่ร่วมกันๆ แม้แต่เราเป็นพระนะ เวลาจะลงอุโบสถนี้ สงฆ์เป็นวรรคลงอุโบสถทำสังฆกรรมไม่ได้ สงฆ์เป็นวรรคลงอุโบสถสามัคคีไม่ได้ จะทำสังฆกรรมอย่างอื่น อย่างกัจจิมนัต อย่างการบวชได้ แต่ถ้าอุโบสถต้องหมด ถ้าพูดถึงว่าผู้ที่มาไม่ได้จะต้องให้ฉันทะมา ถ้าไม่ให้ฉันทะมาสงฆ์ทั้งหมดเป็นอาบัติ

สงฆ์ทั้งหมดทำกันเพราะอะไร เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม นี่เวลาบอกว่ากระจายอำนาจๆ แม้แต่พระเทวทัตไปขอปกครองสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่ให้ แม้แต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวาเรายังไม่ให้เลย เราจะให้ได้อย่างไรละเทวทัต แต่ถ้าเป็นสงฆ์ เห็นไหม ให้สงฆ์ปกครองกันโดยสามัคคีธรรมๆ ที่ไหนเป็นสังฆะมีเป็นสงฆ์ขึ้นมา ให้สงฆ์ปกครองกัน นี่ใจการกระจายอำนาจๆ ไปด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ การกระจายอำนาจออกไปด้วยความสามัคคีด้วยความสามัคคีธรรมจะอยู่ร่วมกันต้องมีความสามัคคีธรรม จะอยู่ร่วมกันมันต้องศีลเสมอกัน

ศีลไม่เสมอกัน ความประพฤติไม่เสมอกันมันจะอยู่ร่วมกันได้อย่างไร ถ้ามันอยู่ร่วมกันไม่ได้ คนที่เขายกย่องสรรเสริญ นั้นเขายกย่องสรรเสริญเพราะมีคุณธรรม คำว่ามีคุณธรรม เห็นไหม คือการมีคุณธรรมมันแสดงออกมานี้ มันแสดงออกมาด้วยความถูกต้องดีงาม การแสดงออกมาด้วยความถูกต้องดีงามอันนั้นมันถึงจะเป็นธรรม การแสดงออกมาด้วยความเป็นพาลมันไม่เป็นธรรมหรอก มันเป็นธรรมขึ้นมาได้อย่างไร ถ้ามันไม่เป็นธรรมขึ้นมา เห็นไหม มันเป็นกาฝาก สิ่งที่เป็นกาฝากนะ กาฝากมันจะดูดต้นไม้ให้เหี่ยวเฉาไป นี่ใจความว่าเป็นกาฝากๆ มันมาดูดน้ำเลี้ยงดูดอาหารในต้นไม้

นี่ก็เหมือนกัน พูดถึงพุทธศาสนา พุทธศาสนา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมมีพระพุทธรูปพระธรรม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงอัมมจักกัปปวัตตนสูตรมันถึงมีพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม การที่มีพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตา

เห็นธรรมมันเป็นโอกาสใจ เป็นโอกาสที่สาวกสาวกจะผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจะมีโอกาสใจ ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจะมีโอกาส โอกาสเพราะอะไร เพราะโอกาสที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ธรรมด้วยอำนาจวาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยบุญญาธิการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยปัญญาคุณ ด้วยเมตตาคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นี่ปรารณามารื้อสัตว์ชนสัตว์ ปรารณามา เห็นไหม เป็นพระโพธิสัตว์ ทนทุกข์ทนยาก ทนทรมานมาขนาดไหนเพื่อความละเอียดอ่อนของใจ ใจที่มันละเอียดอ่อนแล้วมันได้เข้าไป ค้นคว้า เข้าไปวิปัสสนา เข้าไปด้วยการเจริญมรรคเจริญผลในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันถึงจะเป็นธรรมขึ้นมาๆ ธรรมอันนี้มันสูงส่ง ธรรมอันนี้มันมีคุณค่าใจ ถ้าธรรมนี้ คุณค่านี้ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเขาทะนุถนอม เขารักษา ดุสิต ดุสังคมไทยๆ เห็นไหม ชั่วชังซี ดีชังสงฆ์ ก็เพราะเขากลับนี้แหละ เขากลับปากกรรมของเขา เพราะอะไร เพราะสังฆธรรมอันนี้ผู้ที่เขาแสวงหาได้มันแสนทุกข์แสนยาก พอได้มาแสนทุกข์แสนยากสิ่งที่มีคุณค่ามันสมควรจะทะนุถนอมมา มันควรจะรักษานะ มันไม่ควรการทำลาย มันควรจะทะนุถนอม มันควรจะเห็นคุณค่า เพราะเห็นคุณค่ามันเป็นที่พักอาศัยของเทวดา อินทร์ พรหม ของมนุษย์ ของสัตว์โลกทั้งหมดใจ

สิ่งที่เป็นสังฆธรรม สังฆธรรมเป็นของที่มีคุณค่า ถ้ามีคุณค่าขึ้นมาแล้วนี้ มันควรจะส่งเสริม มันควรจะเชิดชู เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักกฯ ขึ้นมาพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม พอแสดงธรรมต่อไปพระปัญจวัคคีย์มีดวงตาเห็นธรรมต่อขึ้นมา แสดงอนัตตลักขณสูตรเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา สิ่งที่เกิดขึ้นมาเป็นพระรัตนตรัยเป็นพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นะพระปัญจวัคคีย์นี้ เห็นไหม เป็นสาวกสาวกจะเป็นผู้ที่ไต่ยีนไต่ฟัง

การที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้วางธรรมวินัยนี้ไว้ วางธรรมวินัยนี้ไว้ด้วยพระรัตนตรัยพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม พระธรรมคือสังฆธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้แล้ว นี่พระอริยสงฆ์ก็ได้ฟังธรรมจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงได้บรรลุธรรม บรรลุธรรมขึ้นมาอย่างนั้นการบรรลุธรรมอย่างนั้นมันจะมีคุณค่า ความที่ว่ามีคุณค่า การที่มีคุณค่ามันสูงส่ง ไม่ใช่การทำลาย ไม่ใช่การเหยียบย่ำ ไม่ใช่ การที่มันจะมีคุณค่ามันต้องมีคุณค่าอย่างนั้นสิ

นี่มันเพราะมันไม่เห็นแก่คุณค่า มันเห็นแก่ตัวใจ เห็นแต่ความสะดวกสบาย เห็นแก่ความพอใจของตนเท่านั้นคนเดียว แล้วไปทำลายๆ ทำลายไปแล้วมันทำลายอะไรนี้ มันก็ทำลายศรัทธาความปรารถนาของสัตว์โลก มันทำลายไปทั้งนั้นนะ ถ้ามันจะทำจริง ๆ นี้ ถ้ามันจะ

ทำจริง เห็นไหม มันต้องมีความเสมอกัน จะต่างกันไม่ได้ จะบอกว่าเป็นคนพิเศษ คนพิเศษมัน ก็อภิสถิกนั่นไง คนพิเศษ ถ้าพระพิเศษๆ ก็พระอยู่เวรอยู่กรรมไง ถ้าพิเศษนะ ถ้าพิเศษกว่า นั้นมันก็ตาลยอดด้วนไปเลย มันจะเอาพิเศษมาจากไหน ความว่าพิเศษๆ พิเศษตรงไหน มันไม่มีอะไรพิเศษหรอก มันต้องอยู่ในธรรมวินัยอันเดียวกัน ธรรมวินัยอันเดียวกันเท่านั้น มันถึงลง อุโบสถสามัคคีร่วมกันได้ ถ้าลงอุโบสถสามัคคีร่วมกันได้นี้ด้วยทฤษฎีเสมอกัน ด้วยความเห็น เสมอกัน มันไม่มีใครยกใครได้หรอก ไม่มีใครยกเว้นได้หรอก ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีใครยกเว้นได้

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ไว้ “ต่อไปในอนาคตกาลสิ่งใด ที่เป็นวินัยนี้ถ้ามันเบาว่าสิ่งเล็กน้อย ถ้าจะยกเล็กก็ยกเล็กได้” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งไว้เลยนะ แต่เวลาพระกัสสปะถามพระอานนท์ขึ้นมาท่ามกลางสงฆ์ นี่เถรวาทๆ คือสงฆ์ พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ทำสังคายนากันมา แล้วก็ลงมติกันว่าจะไม่แก้ไข

ไม่แก้ไขเพราะเหตุใด ไม่แก้ไขเพราะว่าถ้าเกิดมีการแก้ไขไป เห็นไหม ดูลิ ดูพระจุนทะ พระจุนทะนะไปเห็นลัทธิศาสนาอื่น เวลาศาสดาเขาตายไปแล้วมันมีความแตกแยก ก็มาเฝ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมมันเป็นเพราะเหตุนี้ล่ะ มันเป็นเหตุนี้เพราะว่าเขาไม่มีวินัย พระจุนทะก็อาราธนาให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัย บัญญัติไม่ได้มัน ยังไม่มีอะไรเกิดขึ้นมา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้พูดไว้ก่อน และไม่พูดในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น

เวลามันเกิดขึ้น พอมันเกิดขึ้นตั้งแต่พระสุทิน ตั้งแต่พยายามความเห็นกับครอบครัว ไป มีเพศสัมพันธ์ เรื่องลูกชายที่ไอ้พีชๆ นั่นนะ สุดท้ายแล้วมีความเศร้าใจ นี่ไงเพราะยังไม่มีธรรมวินัย เห็นไหม สิ่งใดที่ทำได้ ทำไม่ได้ มันก็อยู่ที่วินิจฉัยของผู้ที่จะกระทำ แต่ทำไปแล้วก็เศร้าหมอง ทำไปแล้วก็เศร้าใจ พอเศร้าใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียกไปถาม ก็ยอมรับความจริงว่าได้ทำอย่างนั้นจริงๆ ทำอย่างนั้นจริงๆ เห็นไหม นี่ต้นบัญญัติ ถึงได้บัญญัติวินัยมาเรื่อยๆ ใจ

ถ้าการบัญญัติวินัยนี้มานี้ พระจุนทะไปเห็นลัทธิศาสนาอื่นเพราะว่า เพราะวินัยนี้มันไม่มีการบังคับใช้ เขาถึงมีปัญหา เห็นไหม อาราธนาให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติ นี่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะบัญญัติก็บัญญัติต่อเมื่อ ต่อเมื่อมันเกิดความผิดพลาดขึ้นมาถึงได้บัญญัติๆ มา บัญญัติสิ่งนั้นขึ้นมา เห็นไหม เวลาถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน เห็นไหม “อานนท์ ถ้าสิ่งใดที่มันเล็กน้อย ถ้าจะยกเล็กบ้างก็ได้”

แต่สุดท้ายแล้วนี้แคไหนดันยกเล็กละ พระกัสสปะถามพระอนนทว่า แคไหนที่ว่ามันจะยกเล็กนะ พระอนนทก็บอกว่า ก็ไม่รู้ว่่าแค่นั้นมันเล็กน้อย แคไหนมันมาก ความเล็กน้อยหรือมากนี่มันอยู่ที่มุมมองใช้ไหม ถ้ามุมมองของคนรักคนสงวนรักษา จะเล็กน้อยแคไหน เขาก็ดูมันก็ใหญ่โตทั้งนั้น เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ของเราะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพูดเขื่อนมันจะพัง พังเพราะตามดนั้นนะ เขื่อนมันจะพัง เห็นไหม ดูลิสิ่งที่จะเข้าตามนุษย์ก็ชี้ฝงนั้นละ

ไอ้ของเล็กน้อยๆ มันก็เล็กน้อย นี่ก็เล็กน้อย ต่างคนต่างก็ยกเว้นๆ พอยกเว้นขึ้นไปแล้วเล็กน้อยๆ เดียวตันไม้มันก็ตาย มันตายถึงที่นั่นนะ แต่ถ้าคน เห็นไหม ดูลิ พอสุดท้ายแล้วพอพระอนนทบอกว่า ไม่รู้ว่่าแคไหน ไม่รู้ว่่าแคไหน พระกัสสปะก็เลยขอมติในที่ประชุมสงฆ์ สงฆ์ ๕๐๐ องค์พระอรหันต์ทั้งนั้น ทำสังคายนา เถรวาทๆ ก็เริ่มมาจากนั้น ถ้าเริ่มมาจากนั้นนะ ถ้าเล็กน้อยขนาดไหนเราก็งจะรักษากันไป รักษากันไปมันไม่เป็นไม่ตายหรอก

นี่ความทุกข์ความยากในหัวใจมันจะเป็นจะตาย เวลาที่มันทุกข์มันยากขึ้นไปนี่ เห็นไหม ไม่มีทางออก ไม่มีทางไป ก็หันหน้าเข้ามาพึ่งศาสนา หันหน้าเข้ามาหาที่พึ่ง แล้วรวมโพธิ์รั่มไตรเป็นที่พึ่งพอเข้ามาแล้วก็จะมาทำลายกัน เข้ามาแล้วก็เป็นกาฝาก กาฝากที่มาเจาะมาไชตัวศาสนา แล้วศาสนามันอยู่ที่ไหนละ ศาสนามันอยู่ที่ไหน ธรรมมันอยู่ที่ไหน แล้วธรรมมันก็ยังไม่เกิดขึ้นมาไง ถ้าธรรมมันเกิดขึ้นมา ใครมันจะยกเว้นได้

ดูลิ ดุชีวิตของหลวงปู่มั่นสิ หลวงปู่มั่นท่านเสียสละทั้งนั้นนะ เวลาหลวงตาท่านเป็นผู้อุปัฏฐาก เห็นไหม นี่พระผู้เฒ่า มีแต่ความเมตตา นี่ไง ดูที่ว่่า พระอนนทบอกว่าของเล็กน้อยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ยกเว้นๆ นะ ไอ้ไม่ได้ยกเว้นเลย ทำความถูกต้องทั้งนั้นนะ เพียงแต่ว่าถือธุดงค์วัตร ธุดงค์วัตรนะจันมือเดียว ไอ้นี้เพียงแต่ขอน้ำมะพร้าวเพื่อหล่อเลี้ยงผู้เฒ่า ไม่ได้ ไม่ได้ ไม่ได้ เพราะเป็นความที่เป็นแบบอย่าง ท่านเสียสละมาหมด เสียสละด้วยความเปิดเผย นี่เสียสละมาด้วยชีวิตของท่าน

นี่ท่านจะเอาสิ่งใดก็ได้ในโลกนี้ นี่ศรัทธามหาศาล คนที่ศรัทธาหลวงปู่มั่นมีแต่เศรษฐี กุฎุมพีทั้งนั้นนะ เศรษฐีใหญ่โตขนาดไหนก็เป็นลูกศิษย์ของท่าน แล้วทำไมเขาให้ดูแลไม่ได้ ทำไมเขาจะรักษาไม่ได้ แต่ท่านไม่เคยสนใจเรื่องอย่างนั้นเลย ท่านใช้ชีวิตของท่านเป็นแบบอย่าง เห็นไหม นี่เป็นแบบอย่างขึ้นมา แล้วมันถึงจะมันคงมา มันคงเพราะอะไร มันคงเพราะมันมีตัวอย่างไร มันคงเพราะมันมีผู้ที่กระทำไ้ ผู้ที่กระทำแล้วมันมีผลอย่างนั้นไง นี่ทำเช่นนั้น นี่จะเป็นสังขจะเป็นความจริง เขาค้นคว้า เขามีกระทำ เขารักษา เขาถนอมกัน เขาไม่ได้เอามาหาแตก นี่ไง มันไม่ควรจะเป็นอย่างนั้น

ในการลงอุโบสถศีล นี่สิ่งนี้มันควรเป็นธรรมๆ อย่าเหยียบย่ำสิ ทำไม่ได้ให้ออกไป อยู่ไม่ได้ให้ออกไป ไม่ใช่มันไอ้ นี่ใจเวลาที่เขาพูด เห็นไหม นี่ว่าทำๆ ทำตัวเองให้ห่างจากศาสนา หรือทำให้ศาสนามันเสื่อม นี่มันทำ

คนที่รักษาเขารักษานะ หลวงตาท่านพูดประจำ คนที่ดูแลรักษาดูแลรักษาจะเป็นจะตาย ไอ้คนเข้ามาแม่งทำลาย ทำลายอย่างเดียว แล้วมาทำไม มาทำลายมาทำไม ไอ้คนที่เขารักษาๆ เกือบเป็นเกือบตาย รักษากันมาตลอด เห็นไหม ครูบาอาจารย์ท่านรักษาของท่านมา รักษาเพราะอะไร รักษาไว้เพราะเพื่อจะคั่นคว่า เพื่อจะมีการกระทำ ท่านการกระทำของท่านเพื่อประโยชน์กับท่าน เพื่อประโยชน์กับลูกหลาน

ดูสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระกัสสปะไป “พระกัสสปะเอ๋ย เธอก็อายุ ๘๐ เท่าเรา ทำไมต้องถือธุดงค์วัตร ถือธุดงค์วัตรถือไปทำไม เธอเป็นพระอรหันต์แล้ว” พระกัสสปะเป็นเอตทัคคะในการถือธุดงค์วัตร “ข้าพเจ้าจะถือไปก็เพื่ออนุชนรุ่นหลัง” เพื่ออนุชนรุ่นหลังไม่ใช่เพื่อตัวท่านเลย ไม่ใช่เพื่อใครทั้งสิ้นเลย นี่ใจ เพื่อหัวใจของสัตว์โลก เพื่อหัวใจคนที่เขาคั่นคว่า หัวใจคนที่แสวงหา หัวใจของเขาๆ ให้เห็นหัวใจของเขาบ้างสิ หัวใจของชาวพุทธนะ หัวใจของคนเขาที่ศรัทธา หัวใจของคนที่ปรารถนา

ไอ้เรามันไปทำ พฤติกรรมมันทำลาย ทำลายที่มันเห็นๆ ทำลายที่มันชัดเจนอย่างนั้นนะ มันทำลายไปได้อย่างไร นั้นนะแล้วพูดถึงเขานี้ดูสิบริษัท ๔ เห็นไหม อุบาสก อุบาสิกาของเขา เขาเห็นพระไป นี่ใจ สายกรรมฐาน พระปฏิบัติเขาก็เคารพบนอบของเขา เขาไว้ใจ เขาไม่ไว้ใจ เราห rokok เขาไว้ใจหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เขาไว้ใจเพราะครูบาอาจารย์ของเราท่านนิพพานไปแล้วชีวิตของท่านทั้งชีวิตท่านมันเป็นประจักษ์พยานอยู่แล้ว ไอ้ของพวกเรานี้มันยังมีชีวิตอยู่ มันยังตีกลับได้ มันแสดงออกทั้งนั้น

มันไม่ควรทำๆ มันหน้าไหว้หลังหลอก หน้าก็พูดอย่างหนึ่ง ทำว่าศรัทธา ทำว่าจริงจัง ทำว่าจะเอาจริง แล้วมันไม่จริงซักอย่างหนึ่ง ไม่จริงแล้วลับหลังไม่ควรทำลาย ทำลายทั้งนั้น ทำลาย เวลาทำลายมันก็เป็นกรรมของคนๆ นั้นนะ แต่ถ้ามันทำลายมันต้องไปทำลายในพฤติกรรมของเขา อย่ามาทำลายในสังคม ในสังฆะ ในสิ่งที่ว่าเขาเคารพศรัทธา ก็ถ้ามีความสามารถก็ต้องไปทำกันเอง อย่าเข้ามาทำลายในส่วนรวม ส่วนรวมต้องรักษาไว้

หลวงตาท่านพูดประจำ เวลาอยู่กับท่าน ท่านบอกว่าวัดป่าบ้านตาดนี้ปฏิบัติดี มีสิ่งใดเข้ามาท่านก็ดู ท่านก็เอ็ด ท่านก็บอกว่าที่ท่านทำอย่างนั้นๆ ก็ท่านเสียสละของท่าน การดูการเอ็ด การทำให้คนขัดใจคนมันจะเป็นที่เคารพบูชาได้อย่างไร สิ่งใดมา สิ่งใดก็ขัดดอกขัดใจไป

ทั้งนั้นนะ แต่มันก็จำเป็นต้องทำ ต้องทำอะไร เหมือนสระน้ำ สระน้ำนั้นมันควรจะสะอาด บริสุทธิ์ ใครหิวใครกระหาย ใครเหนื่อยอ่อนมาได้มาใช้สระน้ำนั้นมันก็เป็นทีชื่นใจ ถ้าสระน้ำ นั้นมันมีขี้ มันแต่บุตรแต่คูต มันก็มีแต่ขี้ นี่เวลาใครๆ เข้ามามันจะเป็นประโยชน์อะไร ใสนี้มันมี แต่ขี้ ใส่เรามันก็มีแต่ขี้อยู่แล้ว เพราะขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลง ใส่ขี้ก็ไม่รู้จักว่าขี้ เพราะว่ามันใส่ตัว ข้างในมันมีแต่ขี้อยู่แล้ว ถ้าข้างในเป็นขี้มันก็ไม่เห็นว่าเป็นขี้ใจ

แต่ถ้าคนที่เขาจิตใจเขาประเสริฐ เขาเห็นว่าขี้เขาขยะแขยง กลิ่นมันเหม็น เขาไม่ต้องการ แต่ใส่ตัวมันขี้อยู่แล้ว ตัวเองมันก็กลิ่นเดียวกันมันจะไปเหม็นอะไรละ มันก็ชอบนะสิ นี่ใจสิ่งที่ เขาสงวนรักษาๆ จะเป็นจะตาย ใส่คนที่ไม่สงวนรักษามาทำลาย ทำลายนะ เวลาต่อหน้าทำว่า เชิดชู ลับหลังมันทำลายทั้งนั้นนะ ถ้ามันทำลายๆ แล้วมันทำลายไม่ได้ เพราะว่ามันทำลายหัวใจ ของชาวพุทธ มันไม่ได้ทำลายใครทั้งสิ้น มันทำลายหัวใจของชาวพุทธ

ดูสิ เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม นี่พุทธศาสนา กิ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีก หนหนึ่ง เวลาจะออกประพฤติปฏิบัติหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นท่านทุ่มเททั้งชีวิต เวลาไปไหน หลวงปู่เสาร์ท่านไปไหน เห็นไหม เขากาม นี่จะไหนกันนี้ มีทั้งแม่สี มีทั้งสามเณร อ้อ ครอบครัว นี้จะย้ายครอบครัวหรือ เขาทั้งเหยียดทั้งหยาม เขาทั้งถากทั้งถาง เขาทำอย่างไรนั้นมันเป็น ความเห็นของเขา เพราะมันยังไม่มีประจักษ์พยาน

ท่านก็ไม่สนใจ ท่านก็แสวงหาของท่าน เพราะท่านยังยุคแสวงหาของหลวงปู่เสาร์ หลวง ปู่มั่นนั้น แต่เวลาท่านแสวงหาของท่าน ท่านก็ประสบความสำเร็จในหัวใจของท่าน แล้วมีสิ่งใดที่ กระทบกระเทือนมากนักน้อยแคไหน ท่านก็บอกว่าเป็นโลกธรรม ๘ มันผ่านไปจากหัวใจของท่าน มันไม่มีสิ่งใดตกผลึกในใจของท่าน ท่านทำของท่าน เห็นไหม อยู่ป่าอยู่เขา ท่านอยู่ของท่าน อยู่ ด้วยความสุขนะ ไม่ได้อยู่ด้วยความประชดประชัน ไม่ได้ประชดประชันเขา ว่าฉันต้องการอย่าง นั้น ฉันจะแบ่งแยกอย่างนั้น ไม่ใช่ เขาอยู่ด้วยความพอใจ เขาอยู่ด้วยความสุขในใจของเขา ถ้า เขาอยู่ด้วยความสุขในใจของเขา กาลเวลาเท่าไรมันก็ไม่กระทบกระเทือนใจดวงนั้น

แต่ใส่พวกกระมิดกระเมี้ยน มาอยู่เพื่อฉันเป็นพระป่า ใสนั้นมันอยู่ด้วยความทุกข์ อยู่ ด้วยความหวาดระแวง มันอยู่ด้วยความกดดันใจทั้งนั้นนะ แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติ ปฏิบัติเข้ามาแล้วมันไม่มีสิ่งใดตกค้างในใจของท่าน ท่านอยู่ด้วยสุขความสงบในใจของท่าน ท่านอยู่ด้วยความพอใจของท่าน ท่านมีความสุข นี่ดูสิ เขาจะเสียดสี เขาจะเหยียดหยามขนาด ไหน มันก็เหยียดหยามทางโลก โลกเขาคิดกันเองว่าอยู่กับทางโลกนั้น อยู่กับแสง สี เสียง อยู่ กับความชุ่มไปด้วยกาม มันจะมีความสุขใจ แล้วว่ากามคุณ ๕ กามคุณ ๕ มันก็เป็นคุณของโลก กามคุณก็คุณของผู้ครองเรือน เพราะผู้ครองเรือนมันก็ต้องมีกาม

แต่ถ้ามันเป็นพรหมจรรย์ การเป็นพรหมจรรย์ เห็นไหม เขาอยู่ในศีลในธรรม เขาอยู่ในสมาธิ เขามีความสุขความสงบในใจของเขา เขามีความสุขของเขา “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี” แล้วจิตสงบมันแลออกมาอย่างไร มันแลมาจากข้อวัตรปฏิบัติ แล้วข้อวัตรปฏิบัตินั้นมาจากไหน ก็มาจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ท่านทำของท่านมาแล้ว ท่านประสบความสำเร็จของท่านมาแล้ว มันเป็นความจริงของท่านมาแล้ว ท่านถึงวางข้อวัตรปฏิบัตินี้ไว้

ไอ้พวกเรา เราศึกษา เรามีแบบอย่างมาจากครูบาอาจารย์ของเรา เราก็จะมาประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างของครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่าง ถ้าหัวใจมันยังติดด้าน หัวใจมันยังต่ำช้า แต่เราก็พยายามจะชวนชวาย พยายามจะพัฒนามัน มันจะต่ำช้า มันจะติดด้านอย่างไร เราก็จะพัฒนาเข้ามาให้มันดีขึ้น เราไม่ใช่ปล่อยให้มันติดด้านอย่างนั้น แล้วก็กดถ่วงกันไป นี่ลากกดทับกันไป สิ่งที่มีมันจะเป็นที่เชิดชูของสังคม มันไปเชิดชูของชาวพุทธ นี่ชาวพุทธเขาแสวงหา เขาทุกข์เขายาก เขาค้นคว้าของเขา เขาหาไม่มี ไม่มีของเขา เขาพยายามแสวงหามาอยู่ เขามีความเชื่อในที่ใด ในที่นั้นเป็นความเชื่อของเขา เป็นหัวใจของเขา ให้เห็นหัวใจของเขา ให้เห็นความปรารถนาของเขา ให้เห็นการแสวงหาของเขา มันนำใจของเขามันน่าสงสาร

ไอ้เรามาเป็นนักรบ บวชมาแล้วมาลบล้อหน้าไหว้หลังหลอก ต่อหน้าก็ว่าอย่างหนึ่ง ลับหลังก็ทำอย่างหนึ่ง แล้วทำไปแล้วมันทำลายน้ำใจเขาไหม อ่อนี่หรือนักรบ นี้อ่อนักบวช นี้อ่อนักกรรมฐาน อ้อ กรรมฐานเขาใช้ชีวิตกันอย่างนี้หรือ นี่เวลาพุทธธรรมแสดงธรรม แหม สุดยอดในการประพฤติปฏิบัตินะเลวทราม ความเลวทรามอย่างนั้นนะ นี่ไง ถ้ามันเลวทรามอย่างนั้นมันเข้ากันไม่ได้ ถ้ามันเข้ากันไม่ได้ มันจะลงอุโบสถสามัคคีกันไม่ได้ ถ้าลงอุโบสถสามัคคีกันไม่ได้ มันจะเป็นสงฆ์ขึ้นมาได้อย่างไร

ถ้าเราจะเป็นสงฆ์ฯ หนึ่ง เราไม่ใช่กาฝาก เราเป็นพืชพรรณเป็นไม้ต้นหนึ่งในชุมชนในป่า นั้น ในป่า นั้น เห็นไหม มันจะมีต้นไม้แตกต่างหลากหลาย นั้นมันก็เป็นต้นไม้ที่ประจำป่า นั้นที่มันเกิดมาจากเมล็ดพันธุ์อย่างนั้น แต่มันก็เป็นป่าขึ้นมา เห็นไหม จริตนิสัยของคน คำว่าจริตนิสัยของคน นี่ชาวพุทธฯ มีจริตนิสัยแตกต่างกันไป ถ้าเขาเห็นภัยในวิภวสงสาร มาบวชเป็นพระ เห็นไหม การบวชเป็นพระมันก็มีเป้าหมายแตกต่างกันไป ถ้าเป้าหมายจะถึงที่สุดแห่งทุกข์ เป้าหมายเพื่อจะมาสว่างอานาจาสนาบาภิรมี ถ้าปฏิบัติไปแล้วมันไม่สามารถจะบรรลุธรรมหรือมันจะถึงที่สุดแห่งทุกข์ เราก็พยายามประพฤติปฏิบัติของเราให้มันมีจริตนิสัย นี่เราต้องตัดแปลงตัวเรา ปรับปรุงตัวเราให้เข้าสู่ธรรม ไม่ใช่มาเหยียบย่ำ ไม่ใช่มาทำลาย มาเหยียบย่ำมาทำลายกันอย่างนี้ไม่ได้ ถ้าเหยียบย่ำทำลายอย่างนี้มันไม่ใช่เหยียบย่ำทำลายแล้วมันจบกันแค่นี้



คนที่มันเห็น คนที่มันเห็น เห็นไหม ดูลิ เวลาหลวงปู่มัน นี่เวลา ๔ ทุ่มท่านว่ามาแล้ว เทวดามาแล้ว จะมาขอพึ่งเทศน์ท่าน เวลามาแล้วเห็นพระนอนหลับ นอนต่าง ๆ เนี่ย ไปบอกไป ฟ้องหลวงปู่มัน นี่เวลาพระนอน นอนไม่มีสติตั้งเลยนะ โอ้ คนหลับมันก็ไม่มีสติอย่างนี้ เทวดา ย้อนมาเลย ถึงไม่มีสติ ผู้ที่มีศีลมันก็ควรสงบเสงี่ยมมากกว่านี้

นี่แม้แต่เทวดาเขารู้เขาเห็นของเขา มาฟ้องหลวงปู่มัน นี่หลวงปู่มันจึงได้เตือนพระของท่าน เตือนพระของท่านนะ ตั้งแต่ ๔ ทุ่มไปแล้วนี้ เทวดาจะมาแล้ว ถ้ามาเส้นทางสายนี้ ควรที่จะเดินจงกรม นั่งสมาธิ อย่างนอน หรือถ้านอนก็ปิดประตูให้ตี ปิด ๆ เห็นไหม นี่ใจคำว่าปิด ๆ ให้ตี ที่บ้านตาดถึงเป็นอย่างนี้ เวลาจะนอนเขาจะปิดให้หมด ไม่นอนให้ใครเห็น การนอนให้คนเห็นนี่มันไม่เป็นอาบัติ แต่มันไม่ควรทำเพราะอะไร เพราะว่ามันการฝึกฝนมาจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มันท่านทำของท่านมาขนาดนั้นนะ เวลาที่มันเป็นจริงนี้ นี่ใจ โอ้อย่างนี้มันไม่มีวินัย หรือกว่าควรนอนนอนอย่างไร แต่แล้วนอนสถานที่อย่างใด แต่ไม่ให้นอนด้วยกัน ไม่ให้นอนกับอนุปลัมบัน ห้ามนอนกับอนุปลัมบันเกิน ๓ คืบ นอนกับพระด้วยกันก็ไม่ได้ ต้องให้แยกส่วนนอน นี่เวลาแยกกัน ๆ เห็นไหม วินัยมันก็มี เทวดาเขาก็รู้ เทวดาเขาก็คุยกับหลวงปู่มัน แต่พวกเรา เห็นไหม เชื่อหรือว่ามีเทวดา ถ้าเชื่อไม่ทำตัวอย่างนี้ เวลาพูดถึงความละเอียดลึกซึ้งเรื่อง ของจิต ๆ เรื่องของผู้ที่เขามีคุณธรรม เขาละเอียดลึกซึ้งจนเขาสื่อสารกันด้วยนามธรรม

ไอ้ของเราเนี่ยเวลาเรามาบวชเป็นพระ เราเชื่อหรือว่ามีเทวดา ถ้าเราเชื่อว่ามีเทวดา เราจะ ไม่ทำตัวอย่างนี้ เราจะไม่ทำตัวเหลวแหลกอย่างนี้ แล้วนี่ดูลิ เวลาพูดนะพูดปลิ้นปล้อน มันพูด อย่างนี้ได้อย่างไร มันทำต่อหน้าลับหลัง มันทำอย่างนี้แล้วมันมีประโยชน์อะไร นี่ใจ เรามาทำไม เรามาตัดแปลงตัวเราใช้ใหม่ เรามาก็เพื่อให้อยู่ในศีลในธรรมใช้ใหม่ เราไม่ได้มาเพื่อจะมาเพิ่ม ใส่หัวโขนมากขึ้น ๆ ใส่หัวโขนมากขึ้นให้กิเลสมันตัวใหญ่ขึ้น เรามาละมawang เราไม่ใช่มาเพิ่ม จำนวนมัน ถ้าเรามาละมawang เราก็ต้องซื้อสัตย์ลี

ถ้ามันมีความสัตย์ มีความสัตย์ เห็นไหม ศีลก็คือศีล นี่ศีล สมาธิ ปัญญา ธรรมและวินัย ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา นี่หลวงตาท่านพูดประจำ “เหยียบหัวพระพุทธรูปเจ้าไปแล้ว แสดงธรรม” เนี่ยชัด ๆ เลย เหยียบหัวพระพุทธรูปเจ้าไป วินัยอย่างไรซึ่งมัน ข้อวัตรที่เขาทำแมงก็ เรื่องของมัน เหยียบย่ำเขาไป เหยียบย่ำธรรมวินัยขึ้นไป เหยียบย่ำหัวพระพุทธรูปเจ้าไป แล้วก็ อวดว่ามีธรรม ๆ มันเอามาจากไหน มันเป็นไปไม่ได้ มันพื้นฐานของมัน มันต้องมีพื้นฐานของ มันมาก่อน

ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเขามีศีลขึ้นมา ถ้าศีลมันไม่บริสุทธิ์ ศีลไม่มั่นคงนะ เวลาปฏิบัติไปแล้วมันจะเป็นมิจจาสมาธิทั้งนั้น มิจจาเพราะอะไร มิจจาเพราะเป็นอารมณ์ของเรา แต่ถ้าศีล

มันบริสุทธิ์ขึ้นมา ศิลที่บริสุทธิ์ ศิลบริสุทธิ์ สีเลน สุคติ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา นี่สีมันทำให้สุขสงบ โภคสมบัติของเรา มันเป็นโภคสมบัตินะ คนที่ประพฤติปฏิบัติ คนที่เขาปฏิบัติเขาว่านี่คือสมบัติของเขา ถ้าเป็นสมบัติของเขา เขารักษาของเขา

ถ้ามันมีสัจจะของเขา ใอันมันจะไปครอบความกะล่อน ไปครอบความปลิ้นปล้อนของกิเลส กิเลสมันจะปลิ้นปล้อนต่อรอง เวลาปฏิบัติอย่างนั้นๆ อย่างนี้ อย่างนั้นอย่างนั้น โอ้ ปฏิบัติอย่างนี้ไม่ได้หรอก ลองไปที่นั่นเป็น ฮู้ เป็นพระอรหันต์ โอ้ย ปฏิบัติอย่างนี้ไม่ได้หรอก ปฏิบัติต้องไปบนก้อนเมฆ ถ้าเป็นก้อนเมฆเดี่ยวจะลอยไปได้เลย

นี่มันปลิ้นปล้อนนะ ถ้าสีเลน สุคติ ยนฺติ ศิลที่มันบริสุทธิ์นี้มันจะปลิ้นปล้อนอย่างนี้ไม่ได้ มันไม่มีอยู่จริง ถ้ามันมีอยู่จริง เห็นไหม นี่ปัจฉัตตัง สันทิฏฐิโกถ้าจิตมันสงบ มันสงบกลางหัวใจดวงนี้ มันไม่ได้สงบเพราะการคาดหมาย ไม่ได้สงบเพราะสถานที่ ไม่ได้สงบเพราะคาดว่าจะไปนั่นไปนี่

ถ้าคาดว่าจะไปนั่นๆ นะ นั่นนะอสังขย มันไม่สังขยจริง เพราะสัจจะปัจจุบันนี้กำลังนั่งอยู่นี่ สัจจะปัจจุบันนี้พุทธโรมันอยู่ที่กลางหัวใจนี้ หัวใจที่มันพุทธโรมันอยู่นี่ถ้ามันมีสังขย ถ้าเป็นสังขยมันมีสังขยของมัน มันรักษาอย่างนี้ นี่สีเลน สุคติ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา มันมีโภคทรัพย์มีสมบัติ ถ้ามีสมบัติขึ้นมามันจะเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เป็นจริงเป็นจังขึ้นมามันก็จะมันคงของมัน ถ้ามันคงของมัน เห็นไหม ถ้ามันคงมานะเขาไม่ทำอย่างนั้น

พระปฏิบัติเรื่องศีลนี้สำคัญมาก รักษากันด้วย เพราะอะไร เพราะถ้าจิตมันไม่สงบ ถ้าภาวนาไม่ได้จะคันคว่ำแล้ว มันเป็นเพราะอะไร มันเป็นเพราะอะไร นี่ใจพอจิตเจริญแล้วเสื่อม ใอันมันไม่เจริญนะสิ ถ้ามันเจริญขึ้นมาจะเจริญแล้วมันมีความสุข ความสุขนะ คิดสิสมบัติของเราจะ มันหายไปสมบัติของเรามันเสื่อมค่าไปนี่ คนที่เขาให้คุณค่านะ เวลาทรัพย์สมบัติของเขาเสื่อมค่านี้ เขาแค่ดอกเบี๋ยต่ำ แค่มุญเงินแล้วเงินไม่ได้เป่านะ เขาทุข์แล้วๆ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตมันสงบจิตมันเสื่อมไปนี่มันทุข์ร้อนอย่างไร แล้วเราจะรักษาอย่างไร เราจะพัฒนาอย่างไร เขาชวนเขาหาทางนะ เปลี่ยนสถานที่ หากครูบาอาจารย์ สิ่งใดที่มันไปเสริมนี้พยายามลดทอนมัน พยายามมีการกระทำ เขาคันคว่ำเขาแสวงหา เขามีการกระทำเขาต้องต่อสู้กับมัน เขาต้องพลิกแพลงกับมัน ถ้าคนที่มิแล้วเสื่อม

แต่ที่มันไม่มีเลย ไม่เคยมีแล้วไม่เคยเสื่อมนี้ มันไม่เคยมีมันไม่รู้จักว่ามีเป็นอย่างไร เข้ามีเป็นอย่างไร ถ้ามีเป็นอย่างไร ไม่เข้าใจว่ามีเป็นอย่างไรก็เลยไม่เชื่อใจ แล้วมีเป็นอย่างไร เขามีก็มีเรื่องของเขาไป ไม่ใช่เรื่องของเรา เออ เข้าใอันนั้นก็เรื่องสงฆ์ ไม่ใช่เรื่องของเรา เรื่องของสงฆ์

ก็ให้สงฆ์ไปสิ เอ้า เรื่องของเราที่เรื่องของเราเนาะ นี่ไง ถ้าเรื่องของเรา เรื่องอะไรเรื่องของเราละ เพราะเรื่องของเราที่บวชขึ้นมาก็ศีล ๒๒๗ ศีลเท่ากันไง เอ้า ถ้าเรื่องของเรา เราก็ต้องอยู่ของเรา คนเดียวสิ เอ้า นี่เราอยู่กับเขาเนาะ เราอยู่กับเขา เห็นไหม

นี่ไง เนี่ยสัปปายะ ๔ สถานที่ที่เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ ถ้าหมู่คณะเป็นสัปปายะความเสมอกันโดยหมู่คณะ นี่ทิวาฐิเป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ เขาแสวงหาสัปปายะ ๔ แสวงหากันที่เราจะชวนขวายเป็นที่ประพฤติปฏิบัติ จิตดวงนี้มันต้องมีที่ประพฤติปฏิบัติ ที่มันชวนขวาย ที่มันพัฒนาของมัน ถ้ามันพัฒนามันพัฒนาด้วยตัวมันเองไม่ได้ มันก็ต้องหาชุมชนหาหมู่สงฆ์

นี่หมู่สงฆ์ เห็นไหม ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากระจายอำนาจ กระจายอำนาจให้สงฆ์ปกครองสงฆ์ นั้นสงฆ์ปกครองสงฆ์เนาะ อยู่กับหลวงตา หลวงตาเวลาท่านมีอะไรท่านถามเลย หมู่คณะว่าอย่างไร เพราะว่าท่านองค์หนึ่งมีค่าก็พระในวัดเหมือนกัน เรานั่งฟังตลอด หมู่คณะมีความจำเป็นอะไรไหม ถ้าไม่มี ทุกคนก็เจ็บหมด ทุกคนก็เคารพบูชาด้วยธรรมดา หมู่คณะเจ็บกริบเลย ถ้าอย่างนั้นผมจัดการนะ ถ้าอย่างนั้นผมจัดการนะ

เวลาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมเป็นธรรมอย่างนี้เนาะ ท่านถามเลยว่ามีใครมีความจำเป็นอะไรไหม ถ้ามีความจำเป็น เห็นไหม นี่มันเป็นของสงฆ์นี้มันมีความจำเป็นไหม ถ้าใครมีความจำเป็นให้พูดมา แล้วที่นี้หมู่คณะก็อย่างว่าแหละด้วยความเคารพ ด้วยความเคารพกับท่านจริงๆ แล้วสิ่งจริงๆ เขาก็ท่านถวายท่านนั่นแหละ แต่ในเมื่อถวายท่าน มันก็เป็นของวัดป่าบ้านตาด มันของส่วนกลาง มันเป็นส่วนกลาง ท่านจะถามเลย หมู่คณะมีความเห็นอะไรไหม สมัยที่ก่อนออกมาช่วยชาติ นี่เจ็บกริบ ไม่มีใครเขาพูดนะ “ถ้าไม่มีใครมีความจำเป็น ผมจะเอาไปสร้างนั่นนะ ผมจะทำอย่างนั้นนะ” ท่านพูดอย่างนี้ประจำ

นี่มันมีใครสูงกว่าใคร มันมีใครพิเศษกว่าใคร มีบุคลพิเศษตรงไหน มันไม่มีใครพิเศษเลย ครูบาอาจารย์ที่สูงส่งขนาดไหนท่านยังเสมอกัน แล้วเรามีพิเศษตรงไหน แล้วเอาอะไรมาเป็นพิเศษ เขาทำกันกูไม่ทำ เขาทำอย่างนั้น กูทำอีกอย่างหนึ่ง มันได้อย่างไร มันไม่ได้ มันไม่ได้ นะ เพราะที่ทำเวลาทำมันทำด้วยทิวาฐิมานะด้วยเอาชนะคะคาน

แต่ความเห็นๆ ผู้ที่เห็นนะ เราสังสารคนทีมอง คนที่เห็นคนที่มองเขาเศร้าใจนะ เขาเศร้าใจ เศร้าใจตั้งแต่สังคัมแล้ว แล้วเขาก็เศร้าใจผู้ที่ปกครองดูแล เขาเศร้าใจนะ ผู้ปกครองดูแลทุ่มเทขนาดไหน ผู้ปกครองดูแลเขาดูแลอย่างไร แล้วมาอยู่ในการปกครองดูแลนี้ หน้าอย่างหลังอย่าง ปลิ้นปล้อนไปทุกอย่าง แล้วยังอ้างอีกนะว่าฉันพิเศษ แล้วด้วยสังคัมของสงฆ์

สงฆ์เขามีน้ำใจต่อกันเพราะว่ามันพูด เห็นไหม ดูลิ เวลาเกิดอธิกรณ์ สิ่งใดที่ได้ตัดสินแล้วห้าม รื้อฟื้น ใครรื้อฟื้นเป็นอาบัติ เวลาพระลงมติกี่ต้องเป็นฉันทามติ ค้านแม้แต่เสียงเดียวก็ไม่ได้ นี่ ความเห็นนั้นนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ลงเป็นร่องไปทางเดียวกัน แล้วถ้ามันเป็น สัมมาทฎฐิมันเป็นสงฆ์ส่วนใหญ่มันก็อย่างที่เขาคือฉันทามติมันเป็นไปไม่ได้ เพียงแต่ว่ามัน เป็นประเพณีใช้ไหม มันเป็นประเพณีว่าผู้น้อยเกรงใจผู้ใหญ่ นี่ว่ากันไป

แต่เวลาเราอยู่กับครูบาอาจารย์มาเหมือนกัน หลวงตานี้แหละให้ ๑๐๐ พรรษาด้วย ถ้า มันทำผิดก็คือผิด ถ้าให้พรรษาเดียวถ้ามันทำถูกก็คือถูก แม้แต่สามเณรน้อยทำถูกเราจะต้องฟัง เขาเลย หลวงตาท่านพูดว่านี่อาวุโสภันเดนนั้นเป็นเรื่องหนึ่ง ความถูกต้อง ความถูกต้องนั้นเป็นอีก เรื่องหนึ่ง ถ้ามันถูกต้องแล้วอาวุโสด้วยแล้วทำดีด้วย โอ๊ย สาธุนะ พวกเราแสวงหาอย่างนั้นนะ พวกเราแสวงหากัน

นี่ดูลิ ดูกิเลสในหัวใจของเรามันดินร้นมันปลิ้นปล้อนขนาดไหน กิเลสในหัวใจของเรานี้ มันไวใจได้ไหม แล้วมันไม่มีที่พึ่งเลย มันไม่มีใครที่มันมีอำนาจครอบงำมันได้เลย เราไปอยู่กับ ครูบาอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์ท่านมีคุณธรรมนะ มันครอบหัวใจของเรานะนี่เราแสวงหาครูบา อาจารย์ที่ให้มามีคุณธรรมครอบงำในใจของเราให้กิเลสมันเบาลง ให้กิเลสมันสงบตัวลง เขาหาครู บาอาจารย์ที่มีอำนาจวาสนาบารมีช่วยปกป้องคุ้มครองดูแลหัวใจของเรา ดูแลหัวใจของเรา เขา แสวงหา เขาพยายามค้นคว้าหาครูบาอาจารย์แบบนั้น

แต่มันส่วนใหญ่แล้วไปหาครูบาอาจารย์ มันเป็นงานกระเบื้อง มันเป็นงานเก่าทิ้งแล้ว แล้วใครจะพึ่งใครละ ถ้าใครมันพึ่งใครไม่ได้ ถ้าที่ไหนมีที่พึ่งมีที่ไว้วางใจ เราอย่าเป็นกาฝาก อย่าไปทำลายสิ อย่าทำลาย เราทำไม่ได้เราต้องบอกว่าเราทำไม่ได้ ไม่ใช่เราทำไม่ได้เรามีสิทธิ พิเศษจะทำอีกอย่างหนึ่ง ให้สงฆ์ส่วนใหญ่ทำไปอย่างหนึ่ง แต่ฉันจะทำของฉันไปอีกอย่างหนึ่ง มันจะอยู่กันได้อย่างไร ถ้ามันอยู่ไม่ได้มันทำลายนะ มันทำลายๆ

เราจริง ๆ นะ ใ้เรื่องชื่อเสียง ใ้เรื่องความเชื่อถือนี่สำหรับเรานะไรสาระมาก จะบอกว่า สำหรับกูเลย อย่าว่าสำหรับเรา สำหรับกูนี้ ใ้เรื่องที่ว่าทำแล้วกูเสียชื่อเสียงนี้ สำหรับกูนี้ไม่มี แต่หัวใจของเขา แล้วหัวใจที่เขาได้เห็นสภาพแบบนี้ หัวใจของคนที่เขาแสวงหานะ หัวใจของคน ที่เขาแสวงหา เขาแสวงหาแล้วมันก็ต้องว่า เออ ทำแล้ว เห็นไหม มันอยู่ในหลักในเกณฑ์ แล้ว การศึกษามันนี้ทุกคนศึกษาได้ทั้งนั้นนะ ทุกคนศึกษาได้หมด ในเว็บไซต์นี้เข้าไปค้นได้หมด แล้วทำอย่างนี้ๆ แล้วทำอย่างนี้แล้วหน้าไหว้หลังหลอก แล้วหลวงพ่อกำไม่ปล่อยไว้อย่างนี้ หลวงพ่อกำได้อย่างไร

นี่ไง มันย้อนกลับมาไง ทั้ง ๆ ที่อย่างกูไม่สนใจเรื่องอย่างนี้เลย แต่หัวใจของคนที่มีศรัทธาที่จะได้ประโยชน์ มันควรที่จะได้ประโยชน์ ๆ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา การเกิดการตายชาติหนึ่งนะ ไม่ได้เกิดตายง่าย ๆ หรอก แล้วการเกิดการตายชาติหนึ่ง แล้วกว่าจะเกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วมาพบพระพุทธศาสนาแล้วกว่ามันจะเชื่อ ๆ แล้วกว่าเขาจะมาค้นคว้า ๆ แล้วกว่าเขาจะมาปฏิบัติ เขาจะต้องต่อสู้กับกิเลสของเขาขนาดไหน เขาจะต้องใช้ปัญญาขนาดไหนเขาถึงจะลงใจ เขาถึงจะปักใจเชื่อได้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดควรไม่ทำ แล้วเข้ามาแล้วมาเจอปลิ้นปล้อนอย่างนี้ใครมันจะฟังได้ มันฟังไม่ได้หรอกเพราะเขาก็มีปัญญา ใครโง่ช้าหรือเร็วเท่านั้นนะ เดียวมันทันกันหมดนะ ไม่มีใครจะเหนือใครไปได้ตลอดหรอก ความลับไม่มีในโลก มันเปิดเผยมาเมื่อไหร่ก็เท่านั้นละ ไม่มี

ฉะนั้นทำอย่างนี้ไม่ได้ มันทำไม่ได้เป็นกาฝากไม่ได้ ถ้าจะอยู่ด้วยกันจะต้องทำเหมือนกัน ธรรมและวินัยมีอันเดียวกัน มันเป็นแต่พันธุ์ไม้จริตนิสัยของคน ถ้าจริตนิสัยของคน เห็นไหม มันเน้นหนักอย่างไร อย่างเช่น ปัญญาอบรมสมาธิ อย่างพุทธธานุสสติ นี่ไงคำบริกรรม ถ้ามีศรัทธาจริต ศรัทธาจริตหรือพุทธจริตอันนี้อยู่ที่สติปัญญาของคนที่จะแสวงหาพิจารณา มันเป็นสิทธิ์นะ หลวงตาท่านพูดประจำนะ ถ้าเป็นธรรมเราไม่ล่วงสิทธิ์ใครเลย เพราะมันเป็นสิทธิ์ใจ ความเป็นสิทธิ์นะ การค้นคว้าการกระทำของเราเป็นของเรา แต่วินัยอย่าผิดนะ ท่านไม่ยอมไม่ได้ วินัยนี้ไม่ได้เลย ใครฝืน เสรีจ

แต่ถ้าสิทธิ์ส่วนบุคคลไปเลย นี่ไง เวลาจะประพฤติปฏิบัติของคน ใครมีความเห็นใครมีความตั้งใจอย่างไร ใครมีจริตนิสัยอย่างไร นี่ของของตนทำให้เต็มที่เลย ๆ ไม่ต้องห่วงว่าพระสงฆ์หรือเรานี้จะคอยติคอยเตียน คอยอิจฉาตำรื้อน คอยขัดขวางคอยทำลาย เวลาพูด เห็นไหม ไปอยู่ที่ไหน ๆ มีแต่คนทำลาย เราฟังมาประจำ เวลาไปอยู่ที่ไหนนี่ไอ้พวกปฏิบัตินี้แหละ พออยู่กับครูบาอาจารย์องค์ไหน พอมันมีแวหน้อยเขาพาไปทำงานแล้ว เพราะอะไร เพราะเขากลัวว่าภาวนาเป็นแล้วจะไปถามเขา ไอ้เรื่องปฏิบัตินะ สิ่งที่เขาไม่เป็นนะ หน้าฉากทั้งนั้นนะปฏิบัติ แต่เนื้อแท้แล้วกะล่อนปลิ้นปล้อนทั้งนั้น หน้าฉากปฏิบัติ

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเราจะ ท่านให้ปฏิบัติเลย แล้วปฏิบัติเพราะอะไร เพราะปฏิบัติแล้วมันจะมีอุปสรรค ปฏิบัติแล้วจิตใจมันต้องมันมีปัญหา นี่ครูบาอาจารย์ท่านจะแก้ตอนนั้นตรงนั้นนะเอาจริงขึ้นมา ให้มันได้จริงได้จังขึ้นมา เวลาไปเที่ยวธุดงค์มาไปเห็นมาเราก็ท้อใจ ทุกคนไปเห็นแล้วก็คอดก เวลาเราอยู่ร่วมกัน เห็นไหม เราไม่ได้พูดว่าเราดีกว่าเขานะ เขาต่ำกันทั่วโลกทั่วสงสาร เขาต่ำกันทั้งนั้น เพราะมันไม่ตรงกับกิเลสใคร มันไม่ตรงกับความเห็นใคร เขาไม่มีใครเขาเชื่อหรอก แต่ไอ้เรื่องความเชื่อมันเป็นเรื่องส่วนบุคคล เรื่องของเขา

แต่เราทำของเรา เรามีแบบอย่าง เรามีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เรามีหลวงตา เรามีครูบา อาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้ว ท่านทำของท่าน ถ้าผิดท่านด่าเราและแล้ว สมัยหลวงตานี้ มีคนไปฟ้องเยอะมาก ฟ้องเรื่องเรานี้เยอะมาก เป็นคนอื่นไม่ต้องฟ้องท่านยังด่าเลย เป็นไอ้ หงบนะเคยด่าไหม ไม่ด่าเพราะอะไรละ ไม่ด่าเพราะท่านรู้โลกธรรม ๘ ไง เรารู้ทั้งนั้นนะเพราะ ท่านพูดกับเราส่วนตัวเยอะมาก ส่วนตัว ความเป็นส่วนตัวมันมีของมันนะ ไอ้ที่มันก็เป็นอำนาจ วาสนาของคน มันเหมือนดาวฤกษ์ดาวเคราะห์ ดาวฤกษ์มันต้องเปล่งแสงของมัน

นี่ก็เหมือนกัน ใครมีอำนาจวาสนาขนาดไหนก็เปล่งของมัน ไอ้ที่พูดถึงการปฏิบัตินะ การปฏิบัติของคนมันต้องชวนชวยต้องการกระทำ ไอ้ว่าเปล่งแสงๆ นี่มันเหมือนทางโลก ไม่มีใครอยากดังอยากใหญ่ อยากดังอยากใหญ่มันไม่ใหญ่ ไม่ดัง ไม่ใหญ่ ใหญ่ไม่ได้หรอก มันใหญ่ โดยลูกโป่ง เดี่ยวก็แตกไม่มีทางเป็นไปได้หรอก แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริงมันเป็นของมันอยู่อย่าง นั้น ไม่ใช่อยากดังอยากใหญ่ แต่มันเป็นของมันอยู่อย่างนั้น มันเป็นของมันอยู่อย่างนั้น เพียงแต่บริหารจัดการมันอย่างไรเท่านั้น เพื่อเป็นประโยชน์กับสังคม เพื่อประโยชน์กับโลก เอวัง